

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนความสำคัญของตัวบ่งชี้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้ตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยใช้แบบสอบถามมีโครงสร้าง และทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้เวลาในการดำเนิน 20 วัน จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้เทคนิค

เคลฟาย กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 คน ได้แก่ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ใน เทคนิคเคลฟาย ได้แก่ แบบสอบถามคัดเลือกตัวบ่งชี้จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 เป็น แบบสอบถามปลายเปิดแบบกำหนดประเด็น ส่วนแบบสอบถามฉบับที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถาม ปลายปิด ชนิดประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยนำโครงร่างวิทยานิพนธ์และหนังสือขอความร่วมมือ ในการวิจัย ติดต่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองและนำแบบสอบถามรอบที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง ส่วนแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ใช้วิธีการส่งแบบสอบถาม ทางไปรษณีย์ ยกเว้นผู้เชี่ยวชาญที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามด้วย ตนเองการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามรอบที่ 1 ใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหา พร้อมทั้งเพิ่มเติม/ แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ส่วนแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ใช้การเปรียบเทียบ คำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนกับคำตอบกลุ่ม ด้วยการคำนวณค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัย ระหว่างคลอว์ไทล์ (Interquartile Range) เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณายอมรับ คือ ตัวบ่งชี้ต้องมีค่า พิสัยระหว่างคลอว์ไทล์ ไม่เกิน 1.50 และมีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป การดำเนินการใช้เทคนิค เคลฟายใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งสิ้น 1 เดือน 27 วัน จากการวิจัยพบว่า การพัฒนา ตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลการ พัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ เทคนิคเคลฟาย ได้ตัวบ่งชี้สมรรถนะ 39 ตัวบ่งชี้ เพิ่มขึ้นจากสมรรถนะตัวบ่งชี้ของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 1) สาระที่ 1 การอ่าน จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ 2) สาระที่ 2 การเขียน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ และ 3) สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้สมรรถนะที่เพิ่มขึ้นได้แก่ นักเรียนสามารถเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และเลขไทยได้ถูกต้อง นักเรียนสามารถเรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนา ของการสื่อสาร และนักเรียนสามารถบอกลักษณะคำคล้องจองได้ถูกต้อง

2. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคเคลฟาย ได้ตัวบ่งชี้สมรรถนะ 39 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) สาระที่ 1 การอ่าน จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ 2) สาระที่ 2 การเขียน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ และ 3) สาระ ที่ 3 การฟัง การดู และการพูด จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ ส่วนการกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนความสำคัญ ของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นั้น พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในแต่ละตัวบ่งชี้ ตามลำดับดังนี้ คือ สาระที่ 3 การฟัง การดู และ การพูด สาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 2 การเขียน ส่วนการให้น้ำหนักความสำคัญของตัวบ่งชี้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นั้นพบว่า

ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในแต่ละตัวบ่งชี้ ตามลำดับดังนี้ คือ สาระที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด รองลงมา คือ สาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 2 การเขียน ทั้งนี้เพราะผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเด็กนักเรียนต้องได้รับการพัฒนาด้านการฟัง การดู และการพูด ก่อนด้านการอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการ วุฒิภาวะ ทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็กที่ต้องเริ่มต้นจากการฟัง การดูและการพูด ก่อนที่จะเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนซึ่งเป็นทักษะขั้นสูงต่อไป

3. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการดำเนินการตามตัวบ่งชี้ของสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2 และ 3 จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เป็นแบบสอบถามปลายปิด ชนิดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ โดยผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยและแบบสอบถามส่งถึงกลุ่มตัวอย่าง การดำเนินการในขั้นตอนนี้ใช้เวลา 1 เดือน 15 วัน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้แบบสอบถามคืนกลับมา 178 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.00 ของแบบสอบถามทั้งหมด และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 3 สาระ 39 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนเห็นว่าเด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต้องมีตัวบ่งชี้สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล 3 ประเด็น คือ (1) การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (2) น้ำหนักความสำคัญของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (3) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีรายละเอียดของประเด็นที่จะนำมาอภิปรายแต่ละประเด็น ดังนี้

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ได้ตัวบ่งชี้สมรรถนะ 39 ตัวบ่งชี้ เพิ่มขึ้นจาก
 สมรรถนะตัวบ่งชี้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้
 ประกอบด้วย 1) สารที่ 1 การอ่าน จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ 2) สารที่ 2 การเขียน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้
 และ 3) สารที่ 3 การฟัง การดู และการพูด จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้สมรรถนะที่เพิ่มขึ้นได้แก่
 นักเรียนสามารถเขียนพยานะ สระ วรรณยุกต์และเลขไทยได้ถูกต้อง นักเรียนสามารถเรียบ
 เรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสาร และนักเรียนสามารถบอกลักษณะคำคล้อง
 จองได้ถูกต้อง เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในแต่ละสาระ พบว่า มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชา
 สืบเสาะหา (2546 : 116) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษามาตรฐานด้านผู้เรียน
 มาตรฐานที่ 1 และ 2 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านผู้เรียนทั้ง 2 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1
 ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น 7 ตัวบ่งชี้ สำหรับผลการ
 ตรวจสอบความตรงและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในเรื่องความตรง
 มีค่าสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 – 1 ส่วนความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้คุณภาพที่พัฒนาขึ้นมีความ
 เป็นไปได้ตามเกณฑ์ 4 รายการ ซึ่งแต่ละรายการมีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป คืออยู่ระหว่าง 3.71 – 4.30
 และผลการสร้างแผนอธิบายตัวบ่งชี้คุณภาพที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1 จำนวน 9 แผน
 มาตรฐานที่ 2 จำนวน 7 แผน รวม 16 แผน ซึ่งบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 1 โรงเรียน ที่เป็น
 กลุ่มตัวอย่างได้พิจารณาเห็นว่าสามารถนำไปใช้ได้จริงทั้ง 16 ตัวบ่งชี้ นักเรียนสามารถอ่านข้อเขียน
 เชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ ตัวบ่งชี้ที่ 8 นักเรียนมีมารยาทในการอ่านที่
 ถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 10 นักเรียนสามารถเขียนเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ได้ถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่
 11 นักเรียนสามารถเขียนเรื่องสั้น ๆ ตามจินตนาการได้ถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 12 นักเรียนมีมารยาทใน
 การเขียนที่ถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 13 นักเรียนสามารถฟังคำแนะนำ คำสั่งที่ซับซ้อนและปฏิบัติตามได้
 ถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 15 นักเรียนสามารถบอกสาระสำคัญของเรื่องที่ฟังและดูได้ถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 16
 นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูได้ถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 22 นักเรียน
 สามารถเรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสาร ตัวบ่งชี้ที่ 23 นักเรียนสามารถ
 บอกลักษณะคำคล้องจองได้ถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 25 นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือ
 การฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 27 นักเรียน
 สามารถท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้ถูกต้อง ซึ่ง
 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ สระแก้ว (2546 : 56) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพ
 การศึกษามาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 9, 10, 11 และ 12 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้มาตรฐานด้าน

ผู้เรียนทั้ง 4 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 9 ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 10 ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น 8 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 11 ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น 2 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 12 ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น 1 ตัวบ่งชี้ โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในเรื่องความตรงมีค่าสอดคล้องอยู่ระหว่าง .83 - 1 ส่วนความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้คุณภาพที่พัฒนาขึ้น มีความเป็นไปได้ตามเกณฑ์ 4 รายการ ซึ่งแต่ละรายการมีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป คืออยู่ระหว่าง 3.45 - 4.38 และผลการสร้างแผนอธิบายตัวบ่งชี้คุณภาพที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 9 จำนวน 9 แผน มาตรฐานที่ 10 จำนวน 8 แผน มาตรฐานที่ 11 จำนวน 2 แผน มาตรฐานที่ 12 จำนวน 1 แผน รวม 20 แผน ซึ่งบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 1 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้พิจารณาเห็นว่าสามารถนำไปใช้ได้จริงทั้ง 20 ตัวบ่งชี้ และงานวิจัยของ ภทรพร ประสงค์สุข (2547 : 58) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานด้านการสอนของครูผู้สอน ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูผู้สอน มี 3 องค์ประกอบ 72 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบขั้นเตรียมการก่อนสอน 35 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบขั้นปฏิบัติการสอน 23 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบขั้นปฏิบัติการหลังการสอน 14 ตัวบ่งชี้ สำหรับผลการประเมินตนเองของครูดีเด่น และผลการประเมินครูดีเด่น โดยครูวิชาการใช้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคเคลฟาย ได้ตัวบ่งชี้สมรรถนะ 39 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) สารที่ 1 การอ่าน จำนวน 16 ตัวบ่งชี้ 2) สารที่ 2 การเขียน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ และ 3) สารที่ 3 การฟัง การดู และการพูด จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ ส่วนการกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนความสำคัญของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นั้นพบว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในแต่ละตัวบ่งชี้ ตามลำดับดังนี้ คือ สารที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สารที่ 1 การอ่าน และสารที่ 2 การเขียน ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่า การฟังถือเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยที่เป็นรากฐานอันสำคัญที่สุด การฟังควรเริ่มต้นในวัยเยาว์ หรือในระดับประถมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนนำไปเป็นพื้นฐานความรู้ด้านภาษาไทย ถือว่าเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยในระดับประถมศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง นับได้ว่าเป็นการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ การฟังเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและการสื่อสาร การฟังเป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดให้ผู้เรียนทุกคน ทุกช่วงชั้นจะต้องเรียนรู้ การฟัง จัดอยู่ในสาระการฟัง การดู และการพูด ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งตามหลักสูตร การฟังที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูด การอ่าน และการเขียนให้มีประสิทธิภาพ

ยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้ฟังเรียนรู้กระบวนการพูดที่ดีของผู้อื่นและยังทำให้ผู้ฟังมีความรู้กว้างขวางและมีความมั่นใจในตนเอง การฟัง เป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเขียนของตน การมีทักษะการฟังที่ดี จะนำมาซึ่งความสำเร็จในชีวิต เนื่องจากเป็นพื้นฐานสำคัญของการเข้าสังคมการพัฒนาทักษะการฟังจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางสติปัญญาในแง่ของการฝึกใช้ความคิด การจับประเด็นและการจำ ทักษะการฟัง เป็นทักษะจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝน การฟังเป็นทักษะการรับทราบข่าวสารที่สำคัญและต้องใช้เกือบตลอดเวลาในชีวิตประจำวัน การฟังทำให้เกิดความรอบรู้ เพิ่มพูนสติปัญญา ความคิดความอ่าน ช่วยไม่ให้เกิดความหลงใหล การฟังเป็นการฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ การฟังช่วยเสริมโลกทัศน์ของผู้ฟังให้กว้างขึ้น ทักษะการฟังเป็นทักษะที่ใช้มากประมาณ 40-50 % ในชีวิตมนุษย์ การฟังช่วยให้ผู้ฟังเกิดความรู้และสติปัญญาจากการฟังเรื่องราวต่าง ๆ การฟังก่อให้เกิดความบันเทิงใจ เช่น การได้ฟังเรื่องราวที่สนุกสนานหรือเพลงต่าง ๆ การฟังมีความสำคัญในการพัฒนาตนเองและสังคม ส่วนค่าน้ำหนักคะแนนด้านการสื่อสารของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รองลงมา คือ ด้านการอ่าน ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นว่า การอ่านได้ถูกจัดการเรียนรู้ไว้เป็นลำดับขั้นตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนตามที่เป้าหมายกำหนด การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ด้านต่าง ๆ การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่าน ไปพัฒนางานของตนได้ การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดทางวัฒนธรรมของคนรุ่นต่อ ๆ ไป การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดอ่านและฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้า ก็จะทำให้เกิดความคิด เกิดสติปัญญา เป็นคนฉลาดรอบรู้ได้ การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้กับตนเองที่ง่ายที่สุด และได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนที่มีบุคลิกทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และค่าน้ำหนักคะแนนน้อยที่สุดด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คือ ด้านการเขียน ทั้งนี้เพราะการเขียน เป็นทักษะขั้นสูงที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่ต้องการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเองออกเสนอผู้อ่าน เป็นการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลที่ตนได้มีประสบการณ์มาก่อน การเขียนเป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่ง ในเรื่องของผู้เขียนเกิดความรู้สึกประทับใจหรือมีประสบการณ์ เป็นเครื่องถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดสมัยหนึ่ง ไปสู่อีกสมัยหนึ่ง เป็นต้น

เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญา เนื่องจากการเรียนรู้ทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังและได้อ่านและนำไปสู่การพัฒนาสืบไป เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ตามจุดประสงค์ที่แต่ละคนปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธและสร้างหรือทำลายความสัมพันธ์ของคนในชาติ เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม และเป็นอาชีพอย่างหนึ่ง จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ประสบการณ์และเก็บข้อมูลบันทึกเป็นข้อมูลข่าวสารและผลงานเขียนทุกอย่างของตนออกมานำเสนอผู้อ่าน นอกจากนั้นงานเขียนที่ผู้เขียน เขียนออกมาโดยมีเนื้อหาที่ถูกต้อง มีความทันสมัย มีรูปแบบปกที่สดงาม ไม่ว่าจะประเภทใด ก็ย่อมมีประโยชน์ต่อผู้อ่าน อีกทั้งยังมีความสำคัญ ต่อประเทศชาติและตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชา สืบเสาะหา (2546 : 89-92) การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษามาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 และ 2 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านผู้เรียนทั้ง 2 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น 7 ตัวบ่งชี้

สำหรับผลการตรวจสอบความตรงและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในเรื่องความตรงมีค่าสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 – 1 ส่วนความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้คุณภาพที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ตามเกณฑ์ 4 รายการ ซึ่งแต่ละรายการมีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป คืออยู่ระหว่าง 3.71 – 4.30 และผลการสร้างแผ่นอธิบายตัวบ่งชี้คุณภาพที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1 จำนวน 9 แผ่น มาตรฐานที่ 2 จำนวน 7 แผ่น รวม 16 แผ่น ซึ่งบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 1 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้พิจารณาเห็นว่าสามารถนำไปใช้ได้จริงทั้ง 16 ตัวบ่งชี้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอี่ยมพร หลินเจริญ (2547 : 214 - 217) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาระดับพื้นฐาน โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การพัฒนาและคัดเลือกตัวบ่งชี้ด้วยเทคนิคเดลฟาย เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิในการแสดงความคิดเห็น 3 รอบ การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวบ่งชี้ด้วยวิธีการเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยทำให้ได้ตัวบ่งชี้ 8 องค์ประกอบ 129 ตัวบ่งชี้ย่อย ผลการตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเป็นบวก มีพิสัย 0.27 – 0.82 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 3 สาระ 39 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนเห็นว่าเด็ก

นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต้องมีตัวบ่งชี้สมรรถนะตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ดวงดาว แซ่โจ้ว (2549 :
 136-137) ได้พัฒนามาตรฐานและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการ
 เรียนรู้ภาษาไทย ผลวิจัยพบว่า 1) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นมี 5 มาตรฐาน ประกอบด้วย 79 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐาน
 ด้านการเตรียมการสอน 13 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 25 ตัวบ่งชี้ มาตรฐาน
 ด้านสื่อการเรียนรู้ 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 16 ตัวบ่งชี้ และ
 มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ 15 ตัวบ่งชี้ โดยแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนัก
 คะแนนสำคัญแตกต่างกัน 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการ
 ดำเนินการตามตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของ
 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นดังนี้ 2.1) ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมในการบ่งชี้การ
 จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับมากที่สุดทุก
 มาตรฐาน 2.2) ตัวบ่งชี้มีความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
 เป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการนำตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสาร กลุ่ม
 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไปใช้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มี
 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพ
 การจัดการเรียนการสอน สามารถนำตัวบ่งชี้ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการติดตามผลการปฏิบัติการ
 สอนของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพงานด้านวิชาการให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายต้องเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของ
 ผู้เชี่ยวชาญ และต้องทำหลายรอบ ผู้ที่ทำการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายนี้ต้องพึงตระหนักว่าอาจมีความ
 กดดันและต้องใช้ความอดทนเป็นพิเศษ

2.2 การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเป็นปัจจัยหลักในการใช้เทคนิคเดลฟาย ดังนั้น ผู้ทำวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายต้องดำเนินการคัดเลือกอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริง จึงจะทำให้ผลการวิจัยมีความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3 ผลการวิจัยที่ได้ อาจไม่มีความเที่ยงตรงทั้งหมดทุกตัวบ่งชี้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ผู้เชี่ยวชาญไม่เต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างแท้จริง โดยตลอด

2.4 ควรทำการศึกษาวิจัยต่อในเรื่องสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งอาจจะใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิมหรือใช้วิธีการประชุมกลุ่ม (Focus Groups) ก็ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY